

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การศึกษาเชิงวิเคราะห์ การกำเนิดในลักษณะเหนือธรรมชาติ
ของตัวละครสำคัญในวรรณกรรมชาดกนอกนิบาตล้านนา

ชื่อผู้เขียน

นางสาวกาญจนา ฐิติปัญญาวัฒน์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาและวรรณกรรมล้านนา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เสาวภา เจริญขวัญ ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดิเรกชัย มหัทธนะสิน กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพรรณ ทองคล้อย กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมการกำเนิดในลักษณะเหนือธรรมชาติ
ของตัวละครสำคัญในวรรณกรรมชาดกนอกนิบาตล้านนา มาศึกษาวิเคราะห์ และตีความในเชิง
สัญลักษณ์ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์แนวคิดและอุดมการณ์ของผู้แต่ง อีกทั้งศึกษาถึงที่มาของความ
คิดที่ผู้แต่งนำมาสร้างให้ตัวละครมีกำเนิดในลักษณะเหนือธรรมชาติ นอกจากนี้ยังได้ศึกษาถึงความ
สัมพันธ์ระหว่างการกำเนิดในลักษณะเหนือธรรมชาติกับพฤติกรรมของตัวละครสำคัญและการ
ดำเนินเรื่องอีกด้วย

จากการศึกษาการกำเนิดในลักษณะเหนือธรรมชาติของตัวละครสำคัญในวรรณกรรม
ชาดกนอกนิบาตล้านนา จำนวน 11 เรื่อง พบว่า การกำเนิดในลักษณะเหนือธรรมชาติของ ตัว
ละคร จำแนกได้เป็น 4 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นตอนก่อนการถือกำเนิด หรือปฏิสนธิ 2. ขั้นตอนการ
ปฏิสนธิ 3. ขั้นตอนการกำเนิด 4. ขั้นตอนหลังจากการกำเนิด

ในการตีความเชิงสัญลักษณ์ ได้วิเคราะห์และตีความสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ปรากฏในแต่ละ
ขั้นตอนของการกำเนิดโดยจำแนกออกเป็น 5 กลุ่ม คือ 1. ความฝันของมารดาตัวละครสำคัญ
2. การที่มารดาของตัวละครตั้งครรภ์โดยการดื่มกินสิ่งต่างๆ 3. ลักษณะของชาติกำเนิด 4. ลักษณะ
การกำเนิด 5. ลักษณะพิเศษของร่างกาย

เกี่ยวกับแนวคิดและจุดมุ่งหมายของผู้แต่งที่สร้างให้ตัวละครมีการกำเนิดในลักษณะ
เหนือธรรมชาติ กล่าวได้ว่าเป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกรรมและการเวียนว่ายตายเกิดตามหลัก
พุทธศาสนา และผู้แต่งมีจุดมุ่งหมายที่จะสั่งสอนเรื่องการทำความดี ตลอดจนแสดงถึงบุญญาธิการ
ของตัวละคร ส่วนที่มาของแนวคิดในการสร้างให้ตัวละครมีลักษณะการกำเนิดแบบเหนือธรรมชาติ
นั้น ส่วนใหญ่มาจากคัมภีร์และวรรณกรรมต่างๆ ทางพุทธศาสนา

ประการสุดท้าย การกำเนิดในลักษณะเหนือธรรมชาติส่งผลต่อพฤติกรรมของตัวละคร
ทั้งในด้านพฤติกรรมทางจิต หรือความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมทางกาย คือ การกระทำ และมีทั้ง
ที่เป็นไปในทางดีและทางไม่ดี นอกจากนี้ การกำเนิดในลักษณะเหนือธรรมชาติของตัวละครยังมี
ผลต่อการดำเนินเรื่องด้วย กล่าวคือ ช่วยให้เรื่องดำเนินไปอย่างเป็นเหตุเป็นผลทำให้เรื่องมีความ
เร้าใจน่าติดตาม และช่วยให้เรื่องคลี่คลายไปสู่จุดจบด้วยดี ตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง